

POKRENUTA INICIJATIVA ZA FORMIRANJE FORUMA ZA MEĐUETNIČKE ODNOSE U JUGOSLAVIJI

Zamke sukobljenih nacija

Jugoslavija doživljava dramatične dane, po mnogo čemu možda i najtežu krizu od postanka, pa ne iznenađuje što su u igri svi mogući raspleti — od federacije do vojnog udara — istaknuto na naučnom skupu u beogradskom Institutu društvenih nauka

Beograd. — Ako sve bude teklo po planu, u Jugoslaviji bi se uskoro formirao forum za međuetničke odnose kao institucija demokratskog javnog mnjenja koje bi trebalo da, pored ostalog, podstiče i ostvaruje slobodnu i svestranu komunikaciju ideja, naučnih saznanja i teorijskih iskustava o razvoju nacija i međuetničkih odnosa, posebno o razrešavanju međunacionalnih konflikata.

Tim povodom se juče, pod okriljem beogradskog Instituta društvenih nauka, okupilo tridesetak eminentnih naučnih poslenika, iz čitave zemlje, koji će raspravom o mogućnostima i instrumentima demokratskog razrešavanja međuetničkih konflikata u Jugoslaviji, pokušati da doprinesu realizaciji ideje o stvaranju foruma. Opšta je ocena da Jugoslavija doživljava verovatno najdramatičnije razdoblje. U ime inicijativne grupe, predsedavajući dr **Dušan Janjić** nije propustio da kaže da, uporedo sa padom sistema državnog socijalizma i povlačenja socijalističke ideje, ubrzano jača nacionalizam i šovinizam. Vlada opšta nesigurnost, više nije sigurno ni ko vlada ni da li iko vlada. Reč je o teškoj političkoj krizi, možda najtežoj od postanka Jugoslavije. Drugi uvodničar **Silvo Devetak** ističe da „jugoslovenski nacionalizam”, kako ga je nazvao, inspiriše manji deo političkih snaga u zemlji, od kojih bi u budućem raspletu krize značajniju ulogu mogle imati nastojanja Ante Markovića i njegove partije i pokušaji vojnih krugova da putem političke partije dobiju legitimitet za svoje delovanje. Moguća je, po njemu, čak političko-vojna sprega jednih i drugih. Treći uvodničar, **Zvonimir Lerotić**, pak, kaže da je Jugoslovenstvo u rastakanju samim tim što se rastaču svi oni elementi koji su ga činili. Smatra da dolazi novo vreme, razdoblje stvaranja „nacija-država”, što je za Jugoslaviju novi proces koji je Evropa već imala. Stvaranjem novih, država, ističe Lerotić, formiraće se i nova slika o državi, odnosno pojam države mora biti redefinisani.

I Lerotić i neki drugi učesnici u raspravi rasplet jugoslovenske krize vide u poznatim šemama, federacija („tvrda” i „meka”), konfederacija, otepljenje, ali ima i onih koji mogućnost vojnog udara ne odbacuju, šta više, nekima on izgleda, verovatnijim. **Živko Surčulija**, čak podseća da su današnje okolnosti po mnogo čemu identične onima koje su prethodile uvođenju šestojanuarske diktature 1929. godine.

I Surčulija i **Sergej Flere** i **Najdan Pašić** podržavaju ideju o formiranju foruma, kao izvanstranačke, nevladine demokratske institucije, koja će okupljati vrhunske intelektualne autoritete. Flere dodaje da glavnu šansu foruma vidi u njegovom povezivanju sa sličnim evropskim institucijama, podsetivši da je i na poslednjem KEBS-u dogovoreno formiranje slične evropske institucije sa sedištem u Pragu.